

Kontaktperson

Annika Feychting
Avdelningen för trafikplanering
Telefon: 08-508 264 91
annika.feychting@tk.stockholm.se

Till

Trafiknämnden 2005-06-21

Den europeiska trafikantveckan inklusive kampanjdagen "I stan utan min bil". Genomförandebeslut.

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets förslag till genomförande av trafikantveckan och kampanjdagen "I stan utan min bil" år 2005.

Per Aronson

Anette Scheibe

Sammanfattning

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige den 13 juni 2005 att staden undertecknar ett manifest för 2005 års deltagande i "Den europeiska trafikantveckan" med den avslutande kampanjdagen "I stan utan min bil". Trafikantveckan äger rum den 16-22 september. Syftet med deltagandet är att visa stockholmarna hur de kan förändra sina resvanor och på så sätt bidra till en bättre stadsmiljö. Staden har tidigare deltagit i kampanjerna år 2003 och 2004.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att uppmana trafiknämnden att samordna stadens deltagande i trafikantveckan. Gatu- och fastighetsnämnden beslutade i december 2004 att ge kontoret i uppdrag att tillsammans med andra förvaltningar planera för trafikantveckan år 2005. Kontoret redovisar ett förslag till genomförande av årets trafikantvecka. Evenemanget "I stan utan min bil" föreslås i år äga rum på Kungsgatan, mellan Norrlandsgatan och Sveavägen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen föreslår den 13 juni 2005 att kommunfulläktige beslutar om att staden ska underteckna manifestet för 2005 års kampanjer "Den europeiska mobilitetsveckan" (nedan kallad trafikantveckan) och "I stan utan min bil". I förslaget till beslut uppmanas trafikinämnden att samordna stadens deltagande i kampanjerna. Övriga berörda nämnder uppmanas att delta i kampanjerna inom ramen för sina respektive ansvarsområden och budgetar.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutade den 16 december 2004 att ge kontoret i uppdrag att tillsammans med andra förvaltningar planera för ett genomförande av den europeiska trafikantveckan år 2005 inklusive kampanjen "I stan utan min bil". Kontoret återkommer nu med ett förslag till genomförande av årets trafikantvecka.

Sverige har undertecknat ett manifest att stödja, uppmuntra och underlätta för lokala organisationer och myndigheter att genomföra den EU-stödda internationella kampanjen "In town without my car". Kampanjen utvidgades 2002 till en hel vecka, "The European Mobility Week" (trafikantveckan). Trafikantveckan genomförs varje år i ett antal europeiska städer, t.ex. deltog 1 394 orter i kampanjdagen "In town without my car" och 849 orter i hela trafikantveckan år 2004. Kampanjen ligger i linje med Sveriges och stadens arbete mot ett långsiktigt hållbart transportsystem.

Syftet med trafikantveckan

Det långsiktiga målet med den europeiska trafikantveckan och "I stan utan min bil" är att minska trängseln och få tätortsmiljöer med renare luft och mindre buller. Genom information om alternativ till bilen, kollektivtrafik, hållbara framtidssatsningar när det gäller resmönster och transportmönster samt stadens och andra aktörers arbete för att förbättra trafikmiljön kan människor själva ta ställning till hur de kan förändra sitt resmönster och därmed bidra till en förbättrad miljö. Det europeiska temat för årets kampanj är "Clever Commuting", "smart pendling".

Stadens tidigare deltagande

Staden har deltagit i kampanjerna år 2003 och år 2004. År 2003 deltog staden endast i kampanjdagen "I stan utan min bil". Götgatan stängdes av i ett kvarter och kampanjaktiviteter genomfördes i samverkan med andra aktörer.

Enligt beslut i gatu- och fastighetsnämnden i mars 2004 deltog staden förra året i hela trafikantveckan. Under veckan ordnades seminarier samt olika aktiviteter för allmänheten. En uppföljande undersökning från utrednings- och statistikkontoret visade att nästan två tredjedelar av medborgarna uppmärksammade mobilitetsveckan. Hela 90 procent uppmärksammade

kampanjdagen "I stan utan min bil" som genomfördes på Hornsgatan. Totalt var 92 procent mycket eller ganska positiva till kampanjen.

De deltagande aktörerna ansåg att trafikantveckan bör utvecklas till en mer omfattande kampanjvecka med ett utökat program, så att medborgarna kan delta under hela veckan. Trafikantveckan har också utvecklats i andra större städer. Exempel på andra större städer i Europa som deltar i hela kampanjen är Köpenhamn, Wien och Madrid.

Kontorets förslag och synpunkter

Kontoret ser positivt på att samordna stadens deltagande i kampanjen. I enlighet med kommunfullmäktiges förslag till beslut svarar övriga deltagande förvaltningar och aktörer själva för sina aktiviteter och därtill hörande kostnader.

Kontoret föreslår att årets trafikantvecka genomförs mellan den 16 och 22 september, d.v.s. under samma vecka som övriga europeiska städer genomför veckan. Vidare föreslår kontoret att den avslutande kampanjdagen "I stan utan min bil" genomförs torsdagen den 22 september på Kungsgatan. I enlighet med gatu- och fastighetsnämndens beslut i december 2004 har kontoret påbörjat planeringen för trafikantveckan. I det följande redovisas de aktiviteter som kontoret föreslås delta med samt konsekvenser av att förlägga kampanjdagen "I stan utan min bil" till Kungsgatan.

Kontorets aktiviteter

Följande aktiviteter planerar kontoret att genomföra i samband med trafikantveckan.

Under veckan genomförs ett seminarium riktat till skolledare, lärare, tjänstemän och politiker om barn-trafik-hälsa-miljö. Kontoret arbetar redan i samverkan med skolor för att göra barns miljö mer trafiksäker och ge möjlighet för barn att i högre utsträckning cykla eller gå till skolan. Vidare genomförs ett seminarium riktat till tjänstemän och politiker om fotgängares villkor i trafiken.

Under kampanjdagen "I stan utan min bil" deltar kontoret med att informera om det arbete som redan pågår inom områdena arbetsresor och skolresor. Syftet med projekten är att visa på alternativen till ensamåkning i bil; att gå, cykla eller åka kollektivt.

Vidare genomför kontoret en intern tävling mellan stadens alla förvaltningar. Utmaningen går ut på att medarbetarna cyklar och/eller går till jobbet så mycket som möjligt under juni, juli och augusti. Prisutdelning sker den 22 september under kampanjdagen.

Kontoret genomför även en tävling tillsammans med stadens skolor. Utmaningen är att skolelever uppmanas att cykla och/eller gå till skolan så mycket som möjligt under en valfri vecka i höst. Vinnande skola får 10 000 kr att använda inom temat hälsa, rörelse och trafik, så att det kommer skolans alla elever till del. Priset delas ut den 22 september under kampanjdagen.

Kontoret ansvarar för det praktiska genomförandet av kampanjdagen "I stan utan min bil". Nedan beskrivs den föreslagna gatuavstängningen.

Övriga aktiviteter under veckan genomförs av stadens övriga förvaltningar samt andra aktörer. Deltagande förvaltningar är miljöförvaltningen, Kungsholmens respektive Norrmalms stadsdelsförvaltning, idrottsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och stadsledningskontorets personalstrategiska enhet. Andra aktörer som deltar är Naturvårdsverket, som också är nationell samordnare för trafikantveckan, och Naturskyddsföreningen, Landstinget, SL, Cykelfrämjandet, NTF m.fl. Bland aktiviteter som planeras kan bland annat nämnas ett seminarium om sambandet mellan luftkvalitet, partiklar, hälsa och dubbdäck för tjänstemän och media samt ett seminarium för tjänstemän om regional samordning av åtgärder för hållbart resande och transporter. Varje aktör kommer också att informera om sin verksamhet i linje med kampanjens tema.

Kampanjdagen "I stan utan min bil"

För att kampanjen ska ge framgång måste den vara synlig för många. Förslaget är därför att dagen "I stan utan min bil" genomförs på en central innerstadsgata. Människor lockas till området och stadsmiljön lyfts fram. Det är också viktigt att det är en huvudgata så folk kan uppleva gatan utan biltrafik. Kontoret har låtit utreda alternativa innerstadsgator, se nedan. Eftersom kampanjtemat är "smart pendling" är avsikten att busstrafiken ska gå kvar på den gata som väljs, dock i en fart som är anpassad till gående.

Kontoret förslår att kampanjdagen "I stan utan min bil" äger rum torsdagen den 22 september på Kungsgatan mellan Norrlandsgatan och Sveavägen. Kungsgatan stängs av kl. 9 – 20. Kampanjen pågår kl. 11 – 18. Kungsgatan har ett för kampanjen bra läge mitt i city, och utredningen visar att det alternativet leder till minst påverkan på biltrafiken.

Utredning av olika alternativ "I stan utan min bil"

En särskild analys av fem olika gator och konsekvenserna för biltrafiken av en avstängning har genomförts. De gator som analyserats är:

- Kungsgatan mellan Sveavägen och Stureplan
- Birger Jarlsgatan mellan Stureplan och Nybroplan
- Hamngatan mellan Kungsträdgårdsgatan och Regeringsgatan
- Sankt Eriksgatan mellan Fridhemsplan och Sankt Eriksbron
- Kungsträdgårdsgatan mellan Hamngatan och Strömgatan

Oavsett vilken huvudgata som väljs för att genomföra en avstängning kommer biltrafiken att påverkas i form av köer, beroende på överbelastning och svårigheter att hitta alternativa färdvägar. Busstrafiken kan påverkas indirekt då bilköer uppstår på ställen utanför kampanjområdet. SL har genom sin entreprenör deltagit i arbetet med analysen.

I utredningen bedöms en avstängning av Kungsgatan ge minst konsekvenser för biltrafiken. Längs gatan finns en mängd verksamheter med angoringsbehov. Varuförsörjningen sker i huvudsak från parallellgatorna Lästmakargatan och Brunnsgatan. Det finns heller inga anslutande gator till Kungsgatan på den aktuella sträckan.

De övriga gatorna bedöms ge större konsekvenser för biltrafiken. Längs Birger Jarlsgatan finns stora angöringsbehov och fem tvärgator skulle drabbas av avstängningen. Hamngatans redan överbelastade korsningar kommer sannolikt att inte fungera med den tillkommande svängande trafiken. Sankt Eriksgatan har stora trafikmängder. Här finns svårigheter med omledning och orienterbarhet och det skulle bli konsekvenser för busstrafiken utanför avstängningen. Kungsträdgårdsgatan har redan restriktioner vad det gäller biltrafik.

Konsekvenser av en avstängning av Kungsgatan

Köer kommer att uppstå längs Norrlandsgatan och en bit upp på Birger Jarlsgatan när möjligheten till högersväng Kungsgatan västerut inte är möjlig. Den trafiken kommer att söka sig ner mot Hamngatan och bland annat belasta korsningen Hamngatan/Kungsgatan. Framkomlighetsproblem kommer även att uppstå längs Sveavägen, främst beroende på svårigheter att hitta alternativa vägar, men i viss mån även beroende på ökad belastning i ett antal korsningar längs Sveavägen. Utredningen bedömer att de framkomlighetsproblem som kommer att uppstå är överkomliga.

En trafikanordningsplan för avstängningen kommer att upprättas. Planen anger hur trafiken ska ledas förbi området och var informationstavlor ska sättas upp så att bilisterna kan göra vägval i god tid. Information går också ut via Trafik Stockholm, www.trafiken.nu, samt media.

Kontoret anser att de positiva effekterna som uppnås med en central exponering av kampanjen kan överväga de nackdelar för biltrafiken som en avstängning av del av Kungsgatan leder till under en dag. Detta är också erfarenheten från 2004 års kampanj på Hornsgatan. Kontoret avser att återkomma med en redovisning till nämnden när trafikantveckan har genomförts.

SLUT